

Pratybų sąsiuvinis

Lietuvių kalba

1 DALIS | 2

5

HORIZONTAI

šviesa

klasė

Lietuvių kalba

PRATYBŲ SAŠIUVINIS

5

1 DALIS

Albinas Lazauskas

Auksė Pukinskienė

Vaida Blažytė-Volujevič

Turiny

I ciklas

Ar pažįstate gimtąją kalbą?

1. Gimtosios kalbos svarba	4
2. Pirmasis lietuvių kalbos vadovėlis	7
3. Žodžių daugiareikšmiškumas. Homonimai	10
4. Lietuvių kalbos žodyno turtingumas. Sinonimai ir antonimai	14
5. Lietuvių kalbos leidiniai	17
Pasitikriname	19

II ciklas

Fonetika, kirčiavimas ir rašyba

1. Lietuvių kalbos abėcėlė ir garsynas	22
2. Garsų klasifikacija. Balsiai, priebalsiai, dvigarsiai	24
3. Balsiai. Ilgieji ir trumpieji balsiai. Žodžių su <i>i-y</i> , <i>u-ū</i> tarimas ir rašyba	26
4. <i>E</i> ir <i>ia</i> rašyba lietuviškų žodžių kamienė	28
5. Skardieji ir duslieji priebalsiai	30
6. Priebalsių supanašėjimas ir susilieėjimas	31
7. Kietieji ir minkštieji priebalsiai. Priebalsio <i>j</i> tarimas ir rašyba	33
8. Dvigarsiai. Dvibalsiai. Žodžių su dvibalsiais <i>ie</i> , <i>uo</i> tarimas ir rašyba	35
9. Mišrieji dvigarsiai. Mišriųjų dvigarsių su <i>i</i> , <i>u</i> tarimas ir rašyba	37
10. Žodžio skienuo. Skienuens pagrindas. Ilgieji ir trumpieji skienuenys	40
11. Kirčio ženklai. Taisyklingo kirčiavimo reikšmė	42
Pasitikriname	44

III ciklas

Žodžių sandara ir rašyba

1. Reikšminės žodžio dalys. Šaknis, galūnė, priešdėlis, priesaga	46
2. Žodžių su priešdėliais ir priesagomis tarimas ir rašyba	49
3. Sangrąžos dalelytė. Sudurtinių žodžių daryba ir rašyba	51
4. Kamienas ir galūnė. Šaknis – pagrindinė reikšminė žodžių dalis	54
5. Šaknies balsių kaita giminiškuose žodžiuose	56
6. Priebalsių supanašėjimas ir susilieėjimas kamienė	59
7. Priebalsių supanašėjimas ir susilieėjimas sudurtiniuose žodžiuose	62
8. Priešdėlinių ir priesaginių žodžių vartojimas. Įsidėmėtinų žodžių rašyba	64
Pasitikriname	67

IV ciklas

Morfologija ir rašyba. Kalbos dalys. Veiksmažodis

1. Kalbos dalių sistema	71
2. Veiksmažodis. Asmenuojamosios veiksmažodžio formos	74
3. Pagrindinės veiksmažodžių formos	76
4. Veiksmažodžio nuosakos ir laikai. Tiesioginės nuosakos vartojimas	78
5. Veiksmažodžio asmenavimas	80
6. Veiksmažodžio ir daiktavardžio ryšys	82
7. Bendraties ir tiesioginės nuosakos veiksmažodžių kirčiavimas	84
Pasitikriname	86
Tekstų šaltiniai	90

Ar pažįstate gimtąją kalbą?

(Ankstesnio kurso kartojimas)

Vadovėlio p. 16–19 →

1. Gimtosios kalbos svarba

1 UŽDUOTIS

Prisiminkite, ką žinote apie garsus, žodžius ir sakinius, ir užbaikite rašyti teiginius.

Žodį sudaro _____, sakinį sudaro _____, tekstą sudaro _____.

1.1. Suskaičiuokite ir parašykite:
Kiek garsų žodyje „kopūstas“? _____ Kiek žodžių sakinyje „Kopūstų lauke gyveno gražus baltasparnis drugelis“? _____ Kiek iš viso yra sakinių tekste? _____

Kopūstinis baltukas – vienas iš pikčiausių gūžinių kopūstų priešų. Jų vikšrai minta įvairių augalų lapais – tiek piktžolių, tiek kultūrinių augalų. Jie mielai smaguriauja gūžiniais, lapiniais, žiediniais, pekininiais kopūstais, krienais, garstyčiomis, rapsais ir pan. Per vasarą išsirita kelios kopūstinių baltukų kartos. Kopūstinių baltukų drugelis baltas, su juosvomis priekinių sparnų viršūnėmis. Užpakalinių sparnų pakraštyje – juoda dėmė. Patelės po dvi juodas dėmes turi ir ant priekinių sparnų.

1.2. Užbaikite pildyti lentelę – surašykite balsius, priebalsius, dvibalsius ir mišriuosius dvigarsius atitinkančias raides.

Balsiai	a,
Priebalsiai	b,
Dvibalsiai	ai,
Mišrieji dvigarsiai	al,

2 UŽDUOTIS

Pabraukite balsius ir priebalsius atitinkančias raides (nežymėkite dvibalsių, mišriųjų dvigarsių ir minkštumo ženklų). Pasirinkta spalva nuspalvinkite ilgusius balsius.

Pabraukti balsiai. Pasirinkta spalva nuspalvinti ilgieji balsiai	Pabraukti priebalsiai
Žinoma, kai kas nesutiks ir sakys, kad kalbėti yra taip pat lengva, kaip paukščiams čiulbėti. Iš tikrųjų lengva yra tik plepėti.	Kalbėk. Ir kalbėti tau neturi būti lengva – kaip nelengva ir mąstyti, ir apmąstyti, ir prisiminti, ir mokytis.

3 UŽDUOTIS

Įrašykite dvibalsius ir mišriuosius dvigarsius atitinkančias raides.

Įrašyti dvibalsiai	Įrašyti mišrieji dvigarsiai
J__ v__kystėje v__enod__ ger__ išmokstama keletu, pavyzdži__, dv__jų kalbų, t__ abi (ar visos) kalbos gali būti l__komos žmog__s gimtosiomis kalbomis.	Tačiau tie, kurie k__ba ir rašo viešojoje __dvėje (išskyrus socialinius t__klus ir kom__tarus po __t__neto straipsniais, jeigu norisi išsk__ti), rūpinasi ne tik savo k__bos turiniu, bet ir forma, g__būt stiliumi.

3.1. Prisiminkite, kaip nuo balsio ilgumo gali kisti žodžio reikšmė. Įrašykite praleistas raides (i – y – j, u – ū – y).

T__ko – t__ko; r__to – r__to; r__da – r__da; d__dis – d__dis; t__ – t__; ak__s – ak__s; smag__s – smag__s; brol__ – brol__; lap__ – lap__; l__s – l__s – l__s.

3.2. Pamąstykite, kaip pakito žodžių reikšmė. Sugalvokite ir parašykite po junginį su kiekvienu žodžiu, pavyzdžiui: tiko megztinis – tyko grobio.

Pasitikriname

Atlikite užduotis ir pasitikrinkite, kaip išmokote ciklo medžiagą.

1

Raskite ir pabraukite žodžius, kuriuose raidžių ir garsų skaičius skiriasi.

Ruduo – vienas iš keturių metų laikų. Džiaugiasi vėjas galėdamas plaikstyti spalvotus medžių lapus.

Po 1 tašką už teisingai pabrauktus žodžius.

5 taškai

2

Įrašykite praleistas raides: *i* arba *y*, *u* arba *ū*.

Balti m__ltai; suk__rė pasaką; jau vid__rnaktis; nuriedėjo žem__n; įm__nti mįslę.

Po 1 tašką už teisingai įrašytas raides.

5 taškai

3

Perskaitykite sakinius ir pabraukite dvibalsius.

Nuo seniausių laikų žmonės mėgo riešutus ne tik dėl jų skonio, bet ir dėl poveikio sveikatai. Riešutai – puikus vitamino E šaltinis, stiprina organizmo imunitetą.

Po 1 tašką už teisingai pabrauktą dvibalsį.

10 taškų

4

Pagal priebalsių supanašėjimo taisykles įrašykite žodžius į tinkamas lentelės vietas.

Vežti, pusseserė, surinkdavome, atsisėdavo, gaubtas, darbštuolis, aplinkkelis, drožtukas, iššokti, išgirsti.

Priebalsio suskardėjimas	Priebalsio suduslėjimas	Priebalsių susiliejimas

Po 1 tašką už teisingai įrašytą žodį.

10 taškų

5

Paryškintuose žodžiuose pabraukite kirčiuotus skiemenis ir paaiškinkite, kas sudaro išryškintų skiemenų pagrindą (trumpasis ar ilgasis balsis, dvibalsis ar mišrusis dvigarsis).

Valgydami (.....) dažniausiai (.....) naudojamės (.....) dviem pagrindiniais (.....) įrankiais – šakute ir peiliu (.....).

Po 1 tašką už teisingai pabrauktą kirčiuotą skiemenį ir nurodytą skiemens pagrindą.

10 taškų

6

Pagal iliustraciją sukurkite 5 sakinius. Laikykitės nurodymų.

- Pirmajame sakinyje pavartokite du žodžius su skirtingais antrinės kilmės dvigarsiais. (2 taškai)
- Antrajame sakinyje pavartokite du žodžius, kuriuose taikoma ši taisyklė: *nerašome j, bet tariame lietuviškų žodžių šaknyse, prasidedančiose dvibalsiu ie.* (2 taškai)
- Trečiajame sakinyje pavartokite du žodžius su minkštumo ženklu. (2 taškai)
- Ketvirtajame sakinyje pavartokite du žodžius su skirtingais sutaptiniais dvibalsiais. (2 taškai)
- Penktajame sakinyje pavartokite žodžius tik su kietaisiais priebalsiais. (2 taškai)

Po 2 taškus už taisyklingą sakinį pagal nurodymus.

10 taškų

Įsivertinu

Surinkau taškų:

.....

I. PRADEDU

0–22 taškai

Atlieku įprastas užduotis, susijusias su pažįstama aplinka.

II. MOKAUSI

23–32 taškai

Atlieku įprastas užduotis, susijusias su nagrinėtomis temomis.

III. GEBU

33–42 taškai

Atlieku neįprastas užduotis, susijusias su nagrinėtomis temomis.

IV. TOBULĖJU

43–50 taškų

Atlieku sudėtingas užduotis, susijusias su naujomis situacijomis.

1. Reikšminės žodžio dalys.

Šaknis, galūnė, priešdėlis, priesaga

1 UŽDUOTIS

Rodyklėmis sujunkite sąvokas su jų paaiškinimais. Įrašykite po 3 tinkamus pavyzdžius ir pabraukite nurodytą žodžio dalį.

Priešdėlis	– žodžio dalis, esanti tarp dviejų sudurtinio žodžio šaknų. Pavyzdžiui: rug <i>ia</i> gėlė,
Šaknis	– žodžio dalis be galūnės. Pavyzdžiui: <u>neprisimindavo</u> ,
Priesaga	– kintanti žodžio dalis, rodanti jo ryšį su kitais žodžiais. Pavyzdžiui: lėktuv <u>o</u> ,
Jungiamoji balsė	– žodžio dalis, esanti tarp šaknies ir galūnės. Žodis gali turėti kelias šias žodžio dalis. Pavyzdžiui: kišk <u>e</u> lis,
Kamienas	– pagrindinė reikšminė žodžio dalis, galinti viena pati arba su kitomis reikšminėmis žodžio dalimis sudaryti žodį. Pavyzdžiui: pri <u>snigo</u> ,
Galūnė	s(i) žymi veiksmą, kuris nukreiptas į patį veikėją arba tai-komas sau pačiam (nu <u>si</u> sypsoti), gali žymėti ir tarpusavio veiksmą. Pavyzdžiui: ginčij <u>osi</u> ,
Sangrąžos dalelytė	– žodžio dalis, esanti prieš šaknį ir keičianti jos reikšmę. Pavyzdžiui: <u>per</u> lenkė,

2 UŽDUOTIS

Atidžiai perskaitykite tekstą, įrašykite praleistas reikšmines žodžių dalis – priešdėlius, priesagas, sangrąžos dalelytes (si).

Praleidę naktį ____krantėje, anksti ryte keliau____ai vėl ____suko į mišką. Ferdinandas tuo vi-sai nebuvo patenkintas. Jis ____tyliukais planavo, kad būtų daug geriau valtį paprasčiausiai ____kniaukti ir per____kelti į kitą krantą. Jau norėjo apie tai už____minti savo draugams, kai staiga ant tak____io nutūpė šarka. Ant kaklo ji nešė____ keistus karolius iš popier____ių ritin____ių.

– O ko jūs čia maklinėjat? – ____šneko šarka. Draugai jau norėjo klausti, kaip rasti ežį, tačiau šarka ėmė taršk____ti pirmoji:

– Išpardav____as! Didysis išpardav____as! Pasak____os nuolaidos ir jokių eilių! Kanceliarijus gyv____išcai svarbių reikmenų krautuv____ėje sezono išpardav____as! Metras laido – per pusę pigiau. Samanų aromatui – akcija atrakcija! Štai, – šarka nuo karolių ____traukė tris ____suktus popier____ius ir ____davė kiekvienam po vieną. – Tiesiai keliu ir už ažuolo į dešinę.

Tada most____ėjo sparnais ir ____skrido.

3 UŽDUOTIS

Keiskite reikšmines žodžių dalis ir prie pateiktų žodžių surašykite kuo daugiau darinių. Pirmasis atvejis – pavyzdys.

Rašo – *parašė, pasirašė, rašinys, rašalas, raštas, raštininkas, parašas, švarraštis*.
Kalba –
Gydo –
Langas –
Knyga –
Gražus –
Senas –

4 UŽDUOTIS

Perskaitykite pasakojimo apie keliautojus tęsinį, susipažinkite su pardavėju Kanceliariju-mi. Prie žodžių skliaustuose pridėkite nurodytą žodžio dalį – tinkamą priešdėlį, priesagą arba galūnę, gautą žodį įrašykite. Pirmasis atvejis – pavyzdys.

Tiesą sakant, Kanceliarijus buvo verslininkas iki pat (nagas →) *panagių*, tačiau slapčiausioje širdies (kertė ^) visada svajojo mesti prekybą ir tapti (biblioteka ^) Jam labai patiko knygų (kvepia □), ilgos lentynos, o ypač

5. Šaknies balsių kaita giminiškuose žodžiuose

1 UŽDUOTIS

Taisyklėms parinkite tinkamus pavyzdžius: rodyklėmis sujunkite tinkamas korteles. Jei rasi-
te nežinomų žodžių, jų reikšmes išsiaiškinkite žodyne.

Kiekybinė (kai kinta tik balsio ilgumas) šaknies balsių kaita vyksta		
pagrindinėse veiksmažodžių formose ir iš jų padarytuose žodžiuose:	bendrašakniuose veiksmažodžiuose:	bendrašakniuose ištiktukuose, reiškiančiuose silpnesnį ir stipresnį veiksmą:
<i>birti – byrėti, rišti – ryšėti, glusti – glūdėti, kurti – kūrenti, klupti – klūpoti.</i>	<i>blikst – blykst, brukšt – brūkšt, bubt – būbt, cipt – cypt, drikst – drykst, gribšt – grybšt, kript – krypt, pukšt – pūkšt, rikt – rykt, slist – slyst, spust – spūst, sriubt – sriūbt, šipt – šypt, šliukšt – šliūkšt, trukt – trūkt.</i>	<i>gyti, gyja, gijo, gijimas; griūti, griūva, griuvo, griuvėsiai; pūti, pūva, puvo, puvinys; birti, byra, biro, byrantis; dilti, dyla, dilo, dilimas; bjurti, bjūra, bjuro, subjūręs.</i>

Kokybinė (kai kinta pats balsis) šaknies balsių kaita vyksta,		
kai tarp atvirosios veiksmažodžio šaknies (ji baigiasi balsiu ar dvibalsiu) ir galūnės (ar kamiengalio) įsiterpia priebalsiai <i>d, j, n, v</i> :	kai tarp uždarnosios (su priebalsiu gale) šaknies ir esamojo laiko galūnės (ar kamiengalio) balsio įsiterpia priesagos <i>-st-</i> ir <i>-št</i> :	kai veiksmažodžio pagrindinių formų šaknyse yra intarpas <i>n</i> , kuris prieš priebalsius <i>p, b</i> virsta <i>m</i> :
<i>gimti – gimsta – gimė, mirti – miršta – mirė, dingti – dingsta – dingo, linkti – linksta – linko.</i>	<i>duoti – duoda – davė, dėti – deda – dėjo, sėti – sėja – sėjo, šluoti – šluoja – šlavė, būti – būna – buvo.</i>	<i>akti – anka – ako, tekti – tenka – teko, lipti – limpa – lipo, kibti – kimba – kibo.</i>

2 UŽDUOTIS

Įrašykite praleistas balses.

Pilies g__nėjai, rūpesčiai sl__gia, gražus knygos sk__rtukas, darbštus k__ltuvininkas, įspū-
dingi rūmų gri__vėsiai, apg__nta tvirtovė, pasp__rė kamuolį, anksti atsik__lė, l__jo iki pietų,
sunkiai __rėsi, aukštas sl__gis, gri__vanti pilis, mokiausi sk__rybos, paduok __rklą, naujas
pasp__rtukas, visą dieną l__ja.

3 UŽDUOTIS

Perskaitykite eilėraščių posmus. Kiekviename jų suraskite ir pabraukite po veiksmažodį,
kurio formose vyksta šaknies balsių kaita. Parašykite šių veiksmažodžių bendratį, esamojo
ir būtojo kartinio laiko III asmenį.

Kad ateitų vasara, Kad greičiau <u>atšiltų</u> , – Bėk, pelyte, vandenio, Voverėle, miltų!	Kad padangėję saulę Greitai nesudiltų, – Bėk, pelyte, vandenio, Voverėle, miltų!	Kad nugrimzdę ašaros Saulėn neiškiltų, – Bėk, pelyte, vandenio, Voverėle, miltų!
Ta mergelė per laukelį Gena karvelių pulkelį, Žalio vario Sparneliai raudoni!	Gegutėlė, gegutėlė, Vos tik atsikelsiu, Už langų girdžiu aš vėlei Skardų tavo balsą!	Išskrido bitė Grikio lankyti. Rado grikelį Zuikio palaužtą.
Nebark, bitute, Mažo zuikelio, Iš kur jam buvo Imt pusrytėlį?	Bitė itė baltaragė Voras oras be ragų, Kur prieš žiemą kregždės lekia, Ar pas mus joms nesmagu?	Bitė itė baltaragė Voras oras be ragų, Vejas ragana su šakėm Juodą smaką be nagų...

Pavyzdys

Atšiltų – atšilti, atšyla, atšilo.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4 UŽDUOTIS

Sukurkite 100–120 žodžių fantastinį pasakojimą, kaip vabalai sumanė skristi į mėnulį. Pavartokite pateiktus žodžių junginius ir ištiktukus. Pasakojimą rašykite būtoju kartiniu laiku. Pasakojimui sugalvokite intriguojantį pavadinimą ir netikėtą pabaigą.

Toli lekia, skaudžiai gelia, labai giriasi, nuolat pučiasi, puikuoja, aukštai pakyla, ilgai skrenda, uždūsta, patrūksta, nukrinta, sunkiai gyja, aukštai kyla, žemai krinta.

Bubt – būbt, kript – krypt, pukšt – pūkšt, rikt – rykt, slist – slyst, spust – spūst, sriubt – sriūbt, šliukšt – šliūkšt, trukt – trūkt.

(Pavadinimas)

Įvykio pradžia (1–3 sakiniai)

Įvykio eiga (esminiai pokyčiai) (7–8 sakiniai)

Įvykio pabaiga, apibendrinimas (2 sakiniai)

6. Prie balsių supanašėjimas ir susiliejimas kamienne

1 UŽDUOTIS

Taisyklėms parinkite tinkamus pavyzdžius: rodyklėmis sujunkite tinkamas korteles.

Kas nutinka susidūrus priešdėlio ir šaknies prie balsiams?

Prieš žodžio šaknį, kuri prasideda skardžiuoju prie balsiu, priešdėlių **ap-**, **ant-**, **at-**, **iš-**, **prieš-** prie balsis suskardėja:

užkopti (tariame *uškopti*), *užpūsti* (tariame *ušpūsti*), *užkelti* (tariame *uškelti*).

Prieš žodžio šaknį, kuri prasideda dusliuoju prie balsiu, priešdėlio **už-** prie balsis suduslėja:

atsigręžia – (tariame *acigręžia*), *atsidurti* – (tariame *acidurti*), *atsisakyti* – (tariame *acisakyti*).

Susilieja priešdėlių **iš-**, **už-**, **per-** ir tuo pačiu ar panašiu prie balsiu prasidedančios šaknies prie balsiai:

ap (priešdėlis) + *daužo* – *apdaužo* (tariame *abdaužo*); *ant* (priešdėlis) + *galis* – *antgalis* (tariame *andgalis*); *iš* (priešdėlis) + *degė* – *išdegė* (tariame *iždegė*).

Susidūrus priešdėlio **at-** dusliajam prie balsiui ir sangražos dalelytei **s(i)**, tariame duslųjį prie balsį **c**:

iš (priešdėlis) + *šluoti* – *iššluoti* (tariame *išluoti*); *iš* (priešdėlis) + *skristi* – *išskristi* (tariame *iskristi*); *iš* (priešdėlis) + *siųsti* – *išsiųsti* (tariame *isiųsti*).

Kas nutinka susidūrus skirtingiems žodžio šaknies ir priesagos prie balsiams?

Žodžio šaknies skardusis prie balsis prieš dusliuoju prie balsiu prasidedančias priesagas **-s-**, **-st-**, **-sn-**, **-sm-**, **-št-**, **-t-**, **-ti-**, **-tuv-**, **-tuk** ir kt. suduslėja:

neš (šaknis) + *dam* (priesaga) – *nešdamas* (tariame *neždamas*); *vilk* (šaknis) + *dam* (priesaga) – *vilkdamas* (tariame *vilgdamas*); *ves* (šaknis) + *dav* (priesaga) – *vesdavo* (tariame *vezdavo*).

Žodžio šaknies galo duslusis prie balsis prieš skardžiuoju prie balsiu prasidedančias priesagas **-dam-**, **-dav-** suskardėja:

deg (šaknis) + *s* (priesaga) – *degsiu* (tariame *deksiu*); *deg* (šaknis) + *tuk* (priesaga) – *degtukas* (tariame *dektukas*); *dirb* (šaknis) + *tuv* (priesaga) – *dirbtuvė* (tariame *dirptuvė*).

2. Veiksmažodis. Asmenuojamosios veiksmažodžio formos

1 UŽDUOTIS

Prisiminkite, ką žinote apie veiksmažodį, ir pratęskite taisykles, įrašykite tinkamų pavyzdžių.

Veiksmažodis yra kalbos dalis, kuri reiškia asmens, daikto arba ir atsako į klausimus pavyzdžiui: *skaičiuoja, šypsosi, temsta*.
Veiksmažodžiai gali būti **asmeniniai**, pavyzdžiui: *aš*, *jis* ;
arba, pavyzdžiui: *skauda*,
Veiksmažodžiai gali būti **paprastieji**, pavyzdžiui: ;
ir, pavyzdžiui: *kalbasi, pasisveikino*.

2 UŽDUOTIS

Baikite rašyti pagrindines šių veiksmažodžių formas.

Sėdėti,
Nusijuokti,
Dužti,
Lyti,
Temti,
Skirti,
Siųsti,
Važiuoti,
Skirti,

3 UŽDUOTIS

Nurodykite, ką reiškia veiksmažodžiai: aktyvų veikėjo veiksmą ar būseną. Pagalvokite ir parašykite veiksmažodžio *juoktis* sinonimus. Atlikę užduotį patikrinkite skaitmeniniame sinonimų žodyne (svetainėje <https://ekalba.lt/>). Pirmieji du atvejai – pavyzdžiai.

Verda	<i>veiksmas</i>	Guli	
Pūva	<i>būseną</i>	Skambina	
Šuoliuoja		Sportuoja	
Tyli		Traukia	

Juoktis,
.....

4 UŽDUOTIS

Perskaitykite lietuvių liaudies pasaką „Apkalba“. Skliaustuose pateiktas veiksmažodžių bendratis pakeiskite būtojo kartinio laiko veiksmažodžiais ir sutartiniu ženklu pažymėkite jų priešdėlius.

Viename kaime gyveno kalvis, kuris turėjo daug darbo. (Atsirasti) ten kitas gudročius ir senąjį kalvį (apkalbėti) : (pramanyti) , kad nemoka gerai kalti, kad vagia atneštą geležį ir dar kitaip. Senasis kalvis turėjo penkis vaikus ir (maitintis) iš savo darbo. Kai tas antrasis taip apkalbėjo, niekas jam (nenešti) geležies. Senasis kalvis nieko neuždirbdavo, patyrė daug vargo, (badauti) , o dar prisiklausydavo tokių dalykų, ko niekados nedarė.

Atėjo laikas, kai senasis kalvis sunkiai susirgo. Tas, kuris jį (apkalbėti) , atėjo atsiprašyti, kaip ir pridera prieš mirtį:

- Atleisk man, kad tave apkalbėjau...
- Atleidžiu, bet padaryk taip, kaip liepsiu. Imk mano pagalvį ir neškis ant stogo. Išpurtyk iš jo visas plunksnas, tegul jas vėjas išnešioja.
- Tasai prašymą (įvykdyti) Atėjo pas senąjį kalvį ir sako:
- Kaip sakei, taip padariau.
- Jeigu taip padarei, tai dabar surink tas plunksnas!
- Kaip aš surinksiu, jeigu vėjas (išnešioti) į visas puses?!
- Kaip tu negali surinkti tų plunksnų, taip neįstengsi surinkti ir visų tų žodžių, kuriuos (pa-leisti) į pasaulį.

Ligonis atleido apkalbėtojų kaltę, bet pavyzdys liko.